

Прогноз фітосанітарного стану та рекомендації щодо захисту
сільськогосподарських рослин у господарствах Вінницької області
в серпні 2024 року
Багатоїдні шкідники

Аномальна спека липня обумовила дружний виліт та скорочений період льоту **кукурудзяного стеблового метелика**, а також інтенсивне висихання яйцекладок. В серпні літ метеликів малоймовірний, спостерігатиметься незначна шкідливість гусениць, помірна чисельність яких може спостерігатися в осередках, де забезпечуються найсприятливіші умови життєдіяльності фітофага.

За заселення гусеницями більше 6-8% рослин їх знешкоджують інсектицидами *Белт 480SC, КС, 0,1-0,15 л/га, Ваєго 200SC, КС, 0,2-0,3 л/га, Велес, КС, 0,4-0,5 л/га, Децис f-Люкс 25ЕС, КЕ, 0,4-0,7 л/га, Джалентра, КС, 0,2-0,3 л/га, Дімілін 480, КС, 0,4-0,5 л/га, Еспада, КС, 0,2-0,25 л/га, Інстрайкер, КЕ, 0,1-0,25 л/га, Кайзо, ВГ, 0,2 л/га, Карате Зеон 050СS, СК, 0,2 л/га, Кораген 20, КС, 0,15 л/га, Ламдекс, СК, 0,2-0,3 л/га, Радіант, КС, 0,3-0,5 л/га, Рімон Фаст, КС, 0,4-0,6 л/га з суворим дотриманням регламентів застосування препаратів та вимог санітарної безпеки, охорони праці й навколишнього середовища. З **біопрепаратів** проти КСМ зареєстровані *Лепідоцид, в.р., 3-4 л/га, ОстрініяСТОП, п., 100 г/га.**

Натомість в серпні продовжуватиметься літ метеликів, відкладання ними яєць, відродження та шкідливість гусениць II покоління **підгризаючих та листогризучих совок**. Шкідлива діяльність підгризаючих совок (озимої, окличної, іпсилон) розпочнеться на посівах озимого ріпаку, листогризучі - капустияна, совка-гамма, бавовникова, городня, С-чорне, люцернова та інші – розвиватимуться на овочевих (здебільшого на капусті), просапних (соняшник, кукурудза), багаторічних травах та ін.

В серпні в період льоту метеликів близько 70% їх можна знищити застосуванням на посівах просапних, овочевих культур та на площах, призначених під посів озимини, коритець з мелясою, що бродить. В цей же час, на початку та в період масового відкладання яєць, на площах, призначених під посів озимини, вносять яйцеїда-трихограму. Детальні рекомендації див. у збірнику Прогноз-2024.

За появи осередків високої чисельності гусениць **підгризаючих совок** (ЕПШ у посівах буряків 1-2, кукурудзи, соняшнику, картоплі, інших просапних 3-8, озимої пшениці - 3 екз./м²) застосовують інсектициди *Данадим Мікс, КЕ, 1 л/га, Децис 100ЕС, КЕ, 0,1-0,25 кг/га, Карате Зеон, 050СS мк.с., 0,3 л/га, Протеус 110, МД, 0,5-0,75 л/га.* Найефективнішими є суміші фосфорорганічних і піретроїдних інсектицидів у половинних нормах з додаванням 3-4 кг/га сечовини. Крайці результати дають обробки у вечірні години, коли гусінь харчується на рослинах. На овочевих культурах проти озимої совки зареєстровано також **біопрепарат** *Натургард, в.р., 0,3-1 л/га.*

Проти гусениць **листогризучих совок** використовують інсектициди *Ампліго 150ZC, ФК, 0,2-0,3 л/га, Белт 480SC, КС, 0,1-0,15 л/га, Вантекс, Мк.с., 0,1 л/га, Галіл, КС, 0,2-0,3 л/га, Данадим Мікс, КЕ, 1,0 л/га, Децис f-Люкс 25ЕС, КЕ, 0,25-0,3 л/га, Дімілін 480, КС, 0,4-0,5 л/га, Коннект 112,5СC, КС, 0,4-0,5 л/га, Радіант, КС, 0,3-0,5 л/га, інші.* На пізньостиглих сортах капусти ефективні гормональні препарати *Матч 050ЕС, КЕ, 0,4 л/га, Номолт, КС, 0,3 л/га, хімічні Альтекс, КЕ, 0,1-0,15 л/га, Белт 480SC, КС, 0,1 л/га, Воліам Флексі 300SC, КС, 0,3-0,4 л/га, Децис f-Люкс 25ЕС, КЕ, 0,3 л/га, Ексірель, СЕ, 0,25-0,5 л/га, Енжіо 247 SC, КС, 0,18 л/га, Проклейм 5SG, РГ, 0,3-0,4 кг/га, Фастак, КЕ, 0,1-0,15 л/га та **біопрепарати** *Лепідоцид, в.р., 3-5 л/га, Лепідоцид-БТУ, р., 2,0-7,0 л/га, Скарадо-М, ЗП, 2,0-3,0 кг/га.**

Застосування інсектицидів на поматах проти гусениць помідорної, бавовникової, інших совок бажане до початку плодоутворення (*Ампліго 150ZC, ФК, 0,2-0,3 л/га, Белт 480SC, КС, 0,1 л/га, Воліам Флексі 300SC, КС, 0,3-0,4 л/га, Децис f-Люкс 25ЕС, КЕ, 0,25-0,5 л/га, Матч 050ЕС, КЕ, 0,4 л/га, Проклейм 5SG, РГ, 0,3-0,4 кг/га, Протеус 110OD, МД, 0,5-1,0 л/га, Радіант, КС, 0,3-0,5 л/га*), а **біопрепаратів** – без обмежень (*Лепідоцид, в.р., 3-4 л/га, Лепідоцид-БТУ, р., 2,0-7,0 л/га, Скарадо-М, ЗП, 2-3 кг/га, Хеліковекс, КС, 0,05-0,2 л/га з витратою робочого розчину 200-500 л/га*).

Шкідники і хвороби зернових, зернобобових культур та багаторічних трав

Кінець літа, початок осені це період досить прихованого розвитку шкідливих організмів зернових культур. В серпні жуки **хлібної жужелиці** зазвичай знаходяться в стані літньої діпаузи і перебувають в ґрунті на глибині 10-50 см. Тривалість діпаузи визначається головним чином вологістю ґрунту, а також температурними показниками. Зниження температури до 20-25°C та випадання опадів сприяють виходу жуків та їх розселенню. За достатнього зволоження ґрунту жуки спарюються та відкладають яйця на глибину ~5 см. Через 9-25 днів, залежно від температури, відроджуються личинки, які через 3-5 днів почнуть житися падалицею, а потім сходами озимини.

Залишки популяції нового покоління **хлібних клопів** дохарчовуватимуться та відлітатимуть в місця зимівлі.

Кінець літа багато шкідливих організмів зернових злакові мухи (гессенська, шведська), цикадки, збудники септоріозу, борошнистої роси, гелмінтоспоріозу

переживатимуть та акумулюватимуться на злакових бур'янах та падалиці, щоб восени заселити посіви озимини.

Важливим заходом підготовки до посіву зернових, зважаючи на наявність збудників різноманітних грибкових захворювань (**сажок, фузаріумів, септоріозу, бурої листової іржі, гельмінтоспоріозу та ін.**), є проведення фітопатологічного аналізу насіння та протруєння його ефективними до виявленої інфекції препаратами.

Протруєння проводять як завчасно (за 2-3 тижні до сівби, що особливо ефективно для захисту рослин від **сажкових хвороб**), так і безпосередньо перед сівбою. Для цього застосовують протруйники Авіценна, СЕ, 0,4-0,6 л/т, Антал, ТН, 0,3-0,4 л/т, Бенефіс, МЕ, 0,6-0,8 л/т, Вайбранс Інтеграл 235FS, ТН, 1,5-2 л/т, Віал Тріо, КС, 1,25 л/т, Вінцит Форте SC, КС, 1-1,25 л/т, Вітавакс 200ФФ, ВСК, 2,5-3 л/т, Дивіденд Стар 036FS, ТН, 1 л/т, Іншур Перформ, т.к.с., 0,5 л/т, Кінто Плюс, ТН, 1-1,5 л/т, Ламардор Про 180FS, ТН, 0,5-0,6 л/т, Максим Тріо 60FS, ТН, 1,5-2 л/т, Оплот Тріо, КС, 0,4-0,6 л/т, Оріус 5, ТН, 1,25-1,5 л/га, Пассад 190, ТН, 0,3-0,5 л/т, Ранкона І Мікс, МЕ, 1-1,2 л/т, Селест Тон 312FS, ТН, 1-2 л/т, Сертікор 050FS, ТН., 0,75-1 л/т, Систіва, ТН, 0,75-1,5 л/т, Сценік 80FS, ТН, 1,3-1,6 л/т, Терція, КС, 2-2,5 л/т, ТМГД, КС, 3-4 л/т, Тримбіта, ТН, 0,75-1 л/т, **біопрепарати** Віплант, РК, 1,5-2 л/т, Інтеграл Про, ТН, 1,6 л/т, Мікосан «Н», в.р.к., 7 л/т, Псевдобактерін-2 (Респекта), в.р., 1 л/т, Планориз ВЛ, в.с., 2 л/т, Різодерма, р., 6 л/т, Спектрал Дуо, р., 160 мл/100 кг, Триходерма Бленд, КС, 50 мл/т, Фітолавін, РК, 1,5-2 л/т. Одночасно з протруйниками для стимулювання росту, підвищення посухостійкості, покращення фізіологічних показників рекомендується застосування стимуляторів росту (агростимулін, альбіт, вермістим та ін.).

В посівах **сої** очікується масовий розвиток звичайного павутинного кліща та інших сисних шкідників - **трипсів, попелиць, клопів**. Місцями шкодитимуть **листогризучі совки**. За підвищеної вологості (випадання опадів, рос) посилюватиметься розвиток грибкових та бактеріальних хвороб (**альтернаріозу, аскохітозу, церкоспорозу, септоріозу, білої та сірої гнилей, кутастої плямистості**).

За надпорогової чисельності шкідників від початку формування бобів (акацієвої вогнівки більше 1-2 гусениці/м², листогризучих совок - 1-3 гусениці/м², лучного метелика - 4-5 гусениць/м², тютюнового трипса - 10-15 екз./рослину, бульбочкових довгоносиків - 50-60 жуків/м²) ефективно застосування інсектицидів Балазо 100, КЕ, 0,4-0,5 л/га, Белт 480SC, КС, 0,1-0,15 л/га, Версар, КЕ, 0,5-0,7 л/га, Галіл, КС, 0,2-0,3 л/га, Децис f-Люкс 25ЕС, КЕ, 0,25-0,3 л/га, Джалентра, КС, 0,3-0,4 л/га, Діабло, КЕ, 0,2-0,3 л/га, Есперо, КС, 0,1-0,2 л/га, Імексаб, КЕ, 0,4 л/га, Коннект 112,5SC, КС, 0,4-0,5 л/га, Корарген 20, КС, 0,15 л/га, Нуредін Супер, КЕ, 0,75-1,25 л/га, Радіант, КС, 0,3-0,5 л/га, Ріджбек, СЕ, 0,3-0,75 л/га, Рімон Фаст, КС, 0,4-0,6 л/га, Цезар, КЕ, 0,2-0,3 л/га; **біопрепарати** Агрінсекта, р., 0,5-3 л/га, Хеліковекс, КС, 0,05-0,2 л/га (проти бавовникової совки);

В разі заселення більше 10% рослин кліщами застосовують акарициди або інсектоакарициди Акрамайт, КС, 0,2-0,3 л/га, Актеллік 500ЕС, КЕ, 1,2-2 л/га, Аполло, КС, 0,3-0,5 л/га, Вертимек Нео 018SL, РК, 0,6-0,75 л/га, Енвідор 240SC, КС, 0,4-0,5 л/га, Ескаліп, КС, 0,4-0,6 л/га, Імексаб, КЕ, 0,4 л/га, Клессо БТ, КС, 0,3-0,5 л/га, Масаї, ЗП, 0,4-0,8 кг/га, Мовенто 100SC, КС, 1 л/га, Ніссоран, ЗП, 0,4-0,5 кг/га, Омайт 57%, ЕВ, 1,2-1,4 л/га, Ортус, КС, 0,7-0,9 л/га, Піризокс, ЗП, 0,2-0,35 кг/га, Резидент, КС, 0,4-0,5 л/га, Ріджбек, СЕ, 0,3-0,75 л/га, Цезар, КЕ, 0,2-0,3 л/га, Шерман, КЕ, 0,6-1 л/га; **біопрепарати** Агрінсекта, р., 0,5-3 л/га, Натургард, в.р., 0,3-1 л/га, Мімігейт, в.р., 0,25-0,3 л/га.

За підвищеної вологості перед збиранням для попередження розвитку білої та сірої гнилей, фомопсису за 14 днів до збирання врожаю проводять десикацію посівів Раундапом Макс, РК, 2,4 л/га; за вологості насіння не більше 35-40% (у фазі початку побуріння бобів нижнього та середнього ярусів) - Бастою 150SL, РК, 2,0 л/га, Везувієм, РК, 2,0-3,0 л/га, Вулканом Плюс, РК, 3,0 л/га, Дикватом, РК, 1,5-3,0 л/га, Реглоном Супер 150SL, РК, 2-3 л/га.

Гороховий зерноїд частково виходитиме з ураженого насіння гороху і розшукуватиме затишні місця, де зимуватиме.

Партії зерна або насіння гороху за наявності в одному кілограмі 10 і більше екз. горохового зерноїда підлягають дезінсекції або фумігації відповідно Актелліком 500ЕС, КЕ, 16 мл/т (або аналогами), або фумігантами на основі фосфіду алюмінію, фосфіду магнію (3-9 г/т).

В багаторічних травах продовжуватиметься розвиток довгоносиків-листоквідів (**бульбочкові, фітономус**), **клопів**, насіннеїдів (**тихіус, апіон, товстоніжка**), **попелиць, трипсів**, листогризучих **совок**. За наявності опадів конюшина хворітиме на **буру іржу, антракноз**, люцерна - **буру плямистість**. Суха жарка погода з випаданням рос обумовлюватиме прогресування **борошнистої роси**.

За перевищення порогів шкідливості фітономуса (жуки 5-8 екз./м², личинок 20-30 екз./100 п.с.), жовтого тихіуса 20-30 жуків, гусениць совок 8-10 екз./м², клопів сліпняків 15-20, люцернової товстоніжки 20-25, попелиць 500-600 екз./100 помахів сачком застосовують Актеллік 500ЕС, КЕ, 1,0

л/га (фуражна люцерна) та 1-1,5 л/га (насіннєві посіви), Ф'юрі, ВЕ, 0,1-0,15 л/га, інші. Під час цвітіння, на початку відкладання яєць совками випускають трихограму (100-150 тис. особин/га), а через 7-8 днів, в період масового відкладання, випуск трихограми повторюють. За побуріння 75-80% головок конюшини та 85-90% бобів люцерни проводять десикацію насіннєвих ділянок Реглоном Супер 150SL, РК, 3-4 л/га, а 80-85% бобів люцерни – Бастою 150SL, РК, 1,0-1,5 л/га.

Шкідники та хвороби технічних культур

Повсюди цукровим бурякам в серпні найбільшу небезпеку складе **бурякова листкова попелиця**, осередково помірно шкодитимуть **щитоноски**, гусениці **підгризаючих та листогризучих совок**. Істотної загрози від **бурякової мінуючої молі**, зважаючи на умови розвитку першого покоління, не очікується.

За відсутності опадів розвиток **церкоспорозу** відбуватиметься за рахунок ранішніх рос та найімовірніше, ознак масовості не набуде. Від слабкого до помірного можливий і розвиток **фомозу** та **хвороб коренеплодів** (різноманітних **гнилей, парші, дуплистості**). Суха ж та жарка погода може спричинити зростання захворюваності на **борошнисту росу та вірусних хвороб**.

Поріг розвитку хвороб цукрових буряків, за якого виникає доцільність захисту рослин, становить для церкоспорозу 3-5% уражених рослин (окремі плями), борошнистої роси - 5-10% рослин, пероноспорозу - поява перших ознак хвороби. За перевищення порогу посіви обприскують Абакусом, мк.е., 1,25-1,5 л/га, Аканто Плюс 28, КС, 0,5-0,75 л/га, Амістаром Екстра 280SC, КС, 0,5-0,75 л/га, Аяксом, КС, 0,4-0,6 л/га, Візердом, КС, 0,4-0,6 л/га, Імпактом 25SC, КС, 0,25 л/га, Картом, КС, 0,8-1 л/га, Піктором Актив, КС, 0,4-1 л/га, Рексом Дуо, КС, 0,4-0,6 л/га, Супрімом, ЕВ., 0,75-1,0 л/га, Титулом Дуо, ККР, 0,25 л/га, Фальконом 460 ЕС, КЕ, 0,6 л/га, Фундазолом, ЗП, 0,6-0,8 кг/га, іншими згідно „Переліку...”, або **біопрепаратом** Мікосан «В», в.р.к., 10-12 л/га. За наростання розвитку хвороб, через 12-15 днів після попередньої (після обробки фундазолом через 20-25 днів), обробки повторюють, обов'язково з врахуванням терміну очікування до збирання врожаю і бажано іншим фунгіцидом. Проти листогризучих і підгризаючих совок ефективні випуск трихограми під час масового відкладання ними яєць та обробки вогнищ з надпороговою чисельністю гусениць дозволеними інсектицидами.

Інтенсивність хвороб **соняшнику** знаходиться в тісній залежності від умов зволоженості, високий рівень якої може сприяти спалаху розвитку **фомозу, пероноспорозу, білої та сірої гнилей**. За сухої, жаркої погоди рослини значно потерпатимуть від сисних шкідників - **трипсів, попелиць, цикадок**, рослиноїдних **клопів, павутинного кліща**. Особливо слід звернути увагу на чисельність клопів, оскільки ці шкідники в роки масового розмноження можуть пошкодити до 30-50% насіння, що значно знижує якість олії. Крім того, залишається осередкова небезпека пошкодження **листогризучими совками**, насамперед, бавовниковою, та **соняшnikовою вогнівкою**.

В період наливу насіння за наявності 2 екз./кошик клопів (ягідний, люцерновий, польовий, інші) або 3 гус./кошик соняшnikової вогнівки або листогризучих совок, застосовують інсектициди Ваєо 200SC, КС, 0,2-0,3 л/га, Галіл, КС, 0,2-0,3 л/га, Децис ф-Люкс 25ЕС, КЕ, 0,3-0,5 л/га, Джалентра, КС, 0,3-0,4 л/га, Логус, КС, 0,1-0,25 л/га, інші; **біопрепарат** Агріінсекта, р., 0,5-3 л/га.

В період дозрівання соняшнику в разі встановлення вологої погоди для запобігання розвитку на кошиках гнилей на початку побуріння кошиків проводять десикацію посівів Везувієм, РК, 2,0-3,0 л/га, Вулканом Плюс, РК, 3,0 л/га, Ковбоєм ХЛ, РК, 3 л/га, Раундапом Екстра, РК, 2,4 л/га, Реглоном Супер 150SL, РК, 2,0-3,0 л/га, Скорпіоном, РК, 2-3 л/га, Торнадо 540, РК, 2,4 л/га, Флузіоном, ВГ, 0,08-0,12 кг/га, іншими десикантами згідно „Переліку...”. До збирання врожаю приступають через 7-10 днів після десикації за побуріння 75-85% кошиків та вологості насіння 12-14% у стислі строки (до 7 днів).

На насіннєвих ділянках за умов помірного розвитку білої та сірої гнилей, пероноспорозу перед збиранням врожаю уражені рослини видаляють та знищують.

Сходи **озимого ріпаку** в серпні почнуть заселяти та пошкоджувати найнебезпечніші в цей період шкідники - **капустяні блішки**, а також **білани**, листогризучі та підгризаючі **совки, капустяна міль**.

Обов'язковий захід перед сівбою ріпаку - протруєння насіння з метою профілактики розвитку хвороб (білої та сірої гнилей, фомозу, альтернаріозу, пероноспорозу, чорної ніжки, пліснявіння) протруйниками Бенефіс, МЕ, 0,6-0,8 л/т, Вакса, КС, 2,0-3,0 л/т, Сценік Голд 350FS, ТН, 10 л/т, ТМТД, КС, 3,0 л/т, Фаер, ТН, 2,5-3 л/т, Фунабен Т480FS, ТН, 2,5 л/т або **біопрепаратами** Інтеграл Про, ТН, 1,6 л/т, Спектрал Дуо, р., 160 мл/100 кг. Від різноманітних шкідників сходи захищають інсектицидні протруйники Еладо 480FS, ТН, 25 л/т, Космос 250, ТН, 8 л/т, Круїзер 350FS, ТН, 4 л/т, Круїзер 600FS, ТН, 2 л/т, Модесто, 480FS, ТН, 12,5 л/т,

Сідоприд, ТН, 4 л/т. Комбіновані протруйники Круїзер OSR322FS, ТН, 15 л/т, Модесто Плюс 510FS, ТН, 16,7 л/т, Шедевр, КС, 4 л/т комплексно діють на широкий спектр шкідливих організмів.

В умовах сухої, теплої погоди з $t^{\circ} > 15^{\circ}\text{C}$ на нетоксикованих сходах озимого ріпаку за перевищення порогу **капустяних блішок** 5 і більше екз./м² застосовують Альфагард 100, КЕ, 0,1-0,15 л/га, Ваєго 200SC, КС, 0,2-0,3 л/га, Венон, КС, 0,2-0,4 л/га, Децис f-Люкс 25ЕС, КЕ, 0,25-0,5 л/га, Децис 100ЕС, КЕ, 0,1-0,15 л/га, Логус, КС, 0,1-0,25 л/га, Протеус 1100D, МД, 0,5-0,75 л/га, Цезар, КЕ, 0,125-0,15 л/га.

Картопля та овочеві культури

Літнє покоління **колорадського жука** в серпні закінчить вихід з ґрунту. Продовжиться відкладання яєць, відродження личинок II покоління та їх шкідливість.

Розвиток **фітофторозу** на пізній картоплі та томатах проходить у відповідності до режиму зволоження – за наявності опадів та рясних рос спостерігатиметься його прогресування, що може вимагати проведення заходів захисту. Скрізь продовжуватиметься від слабкого до помірного розвиток **альтернarioзу**.

Якщо відродженими личинками колорадського жука заселено більше 8-10% кущів картоплі з 10-20 личинками/кущ, слід провести обприскування пізніх сортах картоплі дозволеними інсектицидами (див. Прогноз на липень). З **біопрепаратів** використовують Агрінсекта, р., 0,5-3 л/га, Актоверм, КЕ, 0,3-0,4 л/га, Актофіт, КЕ, 0,3-0,4 л/га, інші згідно Переліку. Проти картопляної молі ефективний Лепідоцид, в.р., 3-4 л/га. На **томатах** за необхідності застосовують **біоінсектициди** Агрінсекта, р., 0,5-3 л/га, Скарадо-М, ЗП, 2-3 кг/га.

Проти совок на томатах застосовують **біопрепарати** Біолеп, СК, 2-3 л/га, Колорадоцид, з.п., 3 кг/га; проти бавовникової совки – препарат вірусного поліедрозу шкідника Хеліковекс, КС, 0,05-0,2 л/га/200-500 л води.

В разі встановлення дощової погоди та виникнення небезпеки розвитку фітофторозу на томатах та пізній картоплі, обов'язково з врахуванням терміну останньої обробки до збору урожаю, проводять профілактичні обприскування фунгіцидами Акробат МЦ, в.г., 2 кг/га, Арева Голд, ВГ, 1,8-2 кг/га, Артемікс, КС, 2,6-3,0 л/га, Банджо, КС, 0,3-0,4 л/га, Банджо Форте, КС, 0,8-1 л/га, Валіс М, ВГ, 2 кг/га, Зорвек Інкантія, СЕ, 0,4-0,5 л/га, Емендо М, ВГ, 2 кг/га, Квадріс Топ 325SC, КС, 0,75-1,0 л/га, Кольт 690, ЗП, 2,0 кг/га, Косайд 2000, ВГ, 2,5 кг/га, Купроксат, КС, 3,0-5,0 л/га, Мелоді Компакт 49WG, ВГ, 1,5-2,0 кг/га, Метеор, ЗП, 3 кг/га, Нандо 500, КС, 0,3-0,4 л/га, Натіво 75WG, ВГ, 0,25-0,35 кг/га, Орвего, КС, 0,8-1 л/га, Орондіс Ультра, 280SC, КС, 0,4 л/га, Пергадо R270WG, ВГ, 4,0-5,0 кг/га, Ревус Топ 500SC, КС, 0,6 л/га, Рекванс Флекс 430WG, ВГ, 0,5-0,6 кг/га, Ридоміл Голд R 162WG, ВГ, 5 кг/га, Скор 250ЕС, КЕ, 0,5 л/га, Танос 50, ВГ, 0,6 кг/га, Татту 550SC, КС, 3 л/га, Ширлан 500SC, КС, 0,3-0,4 л/га. Витрата робочої рідини 300-500 л/га. В органічному землеробстві використовують **біопрепарати** Віплант, РК, 2 л/га, Псевдобактерін-2, в.р., 1 л/га, ТрихоПлант, р., 2-5 л/га, ФітоДоктор (Спорофіт), п., 2-3 кг/га, Трихофіт, п., 4-6 л/га.

Огірки в серпні за сухої жаркої погоди, крім власне несприятливих умов, скрізь потерпатимуть від **павутинного кліща, тютюнового трипса, попелиць. Пероноспороз, антракноз, кутааста плямистість** (бактеріоз) можуть розвиватися в місцях випадання опадів та рясних рос.

Проти сисних шкідників на огірках (попелиць, павутинного кліща, білокрилки, трипсів) ефективно застосування Акрамайту, КС, 0,2-0,3 л/га, Апплауду 25, КС, 0,5-0,7 л/га, Карате Зеону 050CS, мк.с, 0,1 л/га, Мовенто 100SC, КС, 0,5-1 л/га, Талстару 10%КЕ, 0,48-0,6 л/га, **біопрепаратів** Агрінсекта, р., 0,5-3 л/га, Актофіт, КЕ, 2 л/га, Актоверм, КЕ, 2 л/га, Актоверм Формула, р., 7-15 л/га, Бітоксібацілін-БТУ, р., 7-15 л/га/1000 л, Натургард, в.р., 0,3-1,0 л/га. Внесення всіх препаратів проводити суворо з врахуванням терміну очікування до збирання врожаю. В разі розвитку пероноспорозу та інших плямистостей застосовують Акробат МЦ, в.г., 2 кг/га, Альетт 80WP, ЗП, 2,0 кг/га, Інфініто 61SC, КС, 1,2-1,6 кг/га, Кабріо Дуо, КЕ, 2,5 л/га, Квадріс 250SC, КС, 0,6 л/га, Курзат P44, ЗП, 3,0 л/га, Орвего, КС, 0,8-1 л/га, Превікур Енерджі 840SL, РК, 2,5 л/га, Ранман Топ, КС, 0,5 л/га, Фитал, РК, 2,0-2,5 л/га, інші. Медян Екстра 350SC, КС, 2-2,5 л/га, інші препарати міді високоефективні у боротьбі з бактеріозом, антракнозом, як і **біопрепарати** Віплант, РК, 2 л/га, Серенада АСО SC, КС, 4-6 л/га.

На **капусті** повсюди продовжуватиметься масове поширення та шкідливість **білокрилки, біланів, капустяної совки, капустяної молі, попелиць**.

Чисельність личинок лускокрилих продовжують обмежувати випуском трихограми на початку та в період масового відкладання яєць метеликами совок та біланів з розрахунку в першій строк 20 тис. самиць/га, в другій-третьій - одна самиця трихограми на 20 яєць шкідника на 1м². Також проти личинок за 5% заселення рослин по 5 гусениць на кожній використовують двократне обприскування **біопрепаратами** Лепідоцид, в.р., 3-4 л/га, Лепідоцид-БТУ, р., 2-3 л/га, Скарадо-М, ЗП, 2,0-3,0 кг/га.

Інсектициди Белт 480SC, КС, 0,1 л/га, Ваєго 200SC, КС, 0,05-0,1 л/га, Воліам Флексі 300SC, КС, 0,3-0,4 л/га, Децис f-Люкс 25ЕС, КЕ, 0,3 л/га, Ексірель, СЕ, 0,25-0,5 л/га, Енжіо 247SC, КС, 0,18 л/га, Ефорія 247SC, КС, 0,18 л/га, Матч 050ЕС, КЕ, 0,4 л/га, Номолт, КС, 0,3 л/га, Проклейм 5SG, РГ, 0,2-0,3 кг/га, Радіант, КС, 0,3-0,5 л/га, Релдан 22ЕС, КЕ, 1,0-1,5 л/га, Сумі-альфа, КЕ, 0,2 л/га, Фастак, КЕ, 0,1-0,15 л/га, Ф'юрі, ВЕ, 0,1-0,15 л/га, інші згідно Переліку повинні застосовуватись не пізніше терміну останньої обробки до збору урожаю. В разі заселення капустиною попелицею 5-10% рослин – обприскують одним з препаратів: Актара 25WG, ВГ, 0,06-0,08 л/га, Децис Профі 25WG, ВГ, 0,035 кг/га, Мовенто 100SC, КС, 0,75-1 л/га, Релдан 22ЕС, КЕ, 1,0-1,5 л/га, Сіванто Прайм 200SL, РК, 0,7 л/га, Трансформ, ВГ, 0,04-0,06 л/га, Ф'юрі, ВЕ, 0,1-0,15 л/га, **біопрепаратом** Агріінсекта, р., 0,5-3 л/га, іншими згідно Переліку.

Для відловлення **білокрилки** на овочевих культурах слід продовжувати виставлення клейових пасток (жовті поверхні, покриті невисихаючим клеєм). У боротьбі з білокрилкою в Україні дозволено використання інсектицидів: Актеллік 500ЕС, КЕ, 0,3-1,5 л/га (відкритий ґрунт), 3-5 л/га (закритий ґрунт), Вертимек 018ЕС, КЕ, 0,7-1 л/га, Ексірель, СЕ, 0,25-0,5 л/га, в закритому ґрунті: Актуал, КЕ, 3-5 л/га, Апплауд 25, КС, 0,5-0,7 л/га, Беневія, ОД, 0,6-1 л/га, Верімарк, КС, 0,375-0,5 л/га (методом крапельного зрошення), Мовенто 100SC, КС, 0,75-1 л/га, Моспілан, ВП, 0,2-0,3 кг/га, Конфідор 200SL, РК, 0,25 л/га та аналоги (Бульбоцит, ВГ, 0,045-0,050 кг/га, Варант 200, в.р.к., 0,25 л/га, Вектор, РК, 0,25 л/га, Еліт Хантер, РК, 0,25 л/га, Когінор, РК, 0,25 л/га. Для роздрібного продажу населенню дозволені препарати Актеллік 500ЕС, КЕ, (6 мл/3 л води/1 сотку, Антикліц Макс, КЕ, 8-10 мл/8-10 л води/1 сотку (декоративні культури), Вертимек 018ЕС, КЕ, 10 мл/5 л води/1 сотку, Прованто Максі, ВГ, 1 г/10 л води/2 сотки. Проти імаго досить ефективно використання **біопрепаратів** на основі авермектинів і аверсектинів (Актарофіт, Актоверм, Актофіт), а також АгріІнсекта, р., 5-30 мл/100 м², Натургард, в.р., 0,3 л/га. Слід мати на увазі, що білокрилка швидко набуває стійкості до інсектицидів, що вимагає регулярних обробок з постійним чергуванням препаратів.

Шкідники та хвороби плодових насаджень

На плодових породах за сухої жаркої погоди очікується наростання чисельності та шкідливості сисних шкідників: **попелиць, кліщів, щитівок**. Продовжуватиметься літ метеликів **яблуневої, сливової, східної плодожерок** II покоління, відкладання яєць, відродження личинок та їх шкідливість.

Повсюди на деревах яблуні, персика інтенсивно проявлятиметься **борошниста роса**. **Плодова гниль** більш інтенсивно розвиватиметься за випадання дощів, як і **клястероспоріоз** та **кокомікоз** на кісточкових.

На зимових сортах **зерняткових** продовжують боротьбу з личинками яблуневої плодожерки дозволеними інсектицидами згідно Переліку, застосовуючи їх не раніше втрати токсичності від пестицидів попереднього обприскування. Для отримання екологічно чистої та здорової продукції користуються **біопрепаратами** Гаубсин, с., 10 л/га, Мадекс Твін, КС, 0,1 л/га, Скарадо-М, ЗП, 3-5 кг/га (з інтервалом 10-15 днів), іншими згідно Переліку. За необхідності проти парші, борошнистої роси, плодової гнилі додають відповідні фунгіциди (див. Прогнози на червень-липень, на 2024 рік). Проти хвороб застосовують і **біопрепарати** Віплант, РК, 2 л/га, Бізар, р., 4-6 л/га, Гуапсин, р., 4-6 л/га, Мікосан «В», в.р.к., 10-12 л/га, Фітолавін, РК, 2 л/га (за рекомендованою схемою), Фітохелт, р., 1-2 л/га.

Осінні та зимові сорти яблуні і груші не пізніше, як за 15-20 днів до початку збирання врожаю обробляють проти **парші, борошнистої роси, плодової гнилі** під час зберігання Беллісом, ВГ, 0,8 кг/га, Топсіном-М, ЗП, 1-2 кг/га, Світчем 62,5WG, в.г., 0,75-1 кг/га.

Відразу після збирання врожаю і ще двічі з інтервалом 12 днів та дотриманням чергування препаратів **кісточкові породи** оздоровлюють від кокомікозу фунгіцидами Ембрелія 140SC, КС, 1,2-1,5 л/га, Луна Сенсейшн 500SC, КС, 0,3-0,35 л/га, Ревіона, КС, 1,6-2,0 л/га, Сігнум, ВГ, 1,0-1,25 кг/га, Топсін-М, ЗП, 1 кг/га, Фітал, РК, 2,0 л/га, Хорус 75WG, ВГ, 0,25-0,3 л/га, дотримуючись чергування препаратів. В кінці літа-вересні вишню та черешню за наявності попелиць, вишневого слизистого пильщика обробляють Каліпсо 480SC, КС, 0,2-0,3 л/га або **біопрепаратом** Агріінсекта, р., 0,5-3 л/га.

Начальник управління фітосанітарної безпеки

підписано

Наталія САМБОРСЬКА

Заступник начальника відділу захисту рослин,
фітосанітарної діагностики та прогнозування

підписано

Володимир ТЕЛЕФУС